

Kiuruveden kaupungin elinkeino- ja
yritysohjelma 2022–2025

Kiuruveden kaupungin elinkeino- ja yritysohjelma 2022–2025

Tämä elinkeino- ja yritysohjelma on tarkoitettu Kiuruveden kaupungin elinkeinopoliittisten toimenpiteiden strategiseksi perustaksi, jossa

- tunnistetaan Kiuruveden vahvuudet sekä mahdollisuudet yritys- ja elinkeinoelämän kehittämiseksi

- asetetaan elinkeinopolitiikan tavoitteet

- kohdennetaan resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi eli määritellään elinkeinopolitiikan painopistealueet ja lähivuosien konkreettiset kehittämistoimenpiteet.

Toimintaympäristössä muutokset ovat jatkuvia.

Toimenpiteiden tulee joustaa tarvittaessa muutoksissa.

Tarvitaan kokeilevaa ja rohkeaa elinkeinopolitiikkaa, jotta voidaan tarttua nopeasti kehittyviin mahdollisuuksiin ja haasteisiin.

Lähtökohta ja kaupungin visio

Kiuruveden kaupunkistrategia 2022–2025

Kiuruvesi on Luomu-Suomen pääkaupunki ja suomalaisen maaseudun sydän. Meillä ihmiset elävät kiireettömästi kaikilla aisteilla runsaiden elämisen mahdollisuuksien keskellä ja saavat menestyä omana itsenään. Olemme maatalouden suunnannäyttäjä - meillä myös eläimet ja luonto voivat hyvin.

SWOT – analyysi

<u>Vahvuudet:</u> Sijainti: Keskellä Suomea, sähköistyvä rata, valtatie lähellä. Puhdas luonto ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet Kylät Kiuruvesi on vahva maa- ja metsätalouden keskittymä: Suomen suurin naudanlihan tuottaja ja 2. suurin maidontuottaja, ruokaomavaraisuus sekä ruuan jatkojalostus Kaupallinen palvelutarjonta / kivijalkaliikkeiden määrä Kotiseurakkaus / yhteisöllisyys / aktiivinen yhdistys- ja urheiluseuratoiminta Iskelmäviikko / elävä ja monipuolinen kulttuuritarjonta Hingunniemi / hevostalous	<u>Heikkoudet:</u> Pula osaavasta työvoimasta Väestökehitys Teollisten työpaikkojen vähyys Aluepolitiikka (Itä-Suomi) Tonttitarjonta (mm. rantatonttien puute) Vuokra-asuntojen laatu ja tarjonta Joukkoliikenne ja sen vähyys Julkisten kiinteistöjen kunto ja tulevaisuus / taloudellinen rasitus Tiestön kunto Vapaita sekä sopivia toimitiloja ja yritys kiinteistöjä Ostovoima ja pääoman puute
<u>Mahdollisuudet:</u> Tiivistyvä Ylä-Savo yhteistyö ja yli maakuntarajat ylittävä yhteistyö Monipaikkaisuus (etätyöt ja työelämän murros) Maatalous ja järkivihreän talouden edelläkävijä (biokaasu yms.) Kotimaan matkailu ja palvelujen tuotteistaminen Kasvava mielenkiinto maaseutua kohtaan / väljä asuminen / valokuiturakentaminen Kiuruvesi-henki / kyky tehdä rohkeita ratkaisuja yhdessä ja ketterä päätöksenteko Tuulivoimahankkeet ja niiden toteutuminen Hingunniemi - Eläinten hyvinvoinnin keskus Uuden EU – rahoituskauden täysimääräinen hyödyntäminen ja monipuolinen hanketoiminta	<u>Uhat:</u> Väestön ikääntyminen ja poismuutto / huoltosuhde Rakennusten arvon aleneminen ja korjausvelka / pääomien puute Kaupungin talouden kehitys ja suunta Yrittäjien eläköityminen ja sitä kautta jatkajien löytyminen toimiviin yrityksiin Maatalouden pitkäaikainen kustannuskriisi sekä sen vaikutukset ja mahdolliset seuraukset Palvelujen karkaaminen aina vain kauemmaksi, keskittäminen Päätöksentekokyky ja muutoshaluttomuus Elämisen kustannusten kasvu ja sitä kautta ”työpaikkapendelöinnin” väheneminen / työikäisten muuttaminen pois Kiuruvedeltä ja alueelta

Kiuruveden kaupungin elinkeino- ja yritysohjelman 2022–2025 painopisteet

Työpaikat ja työvoima

Nykyisten työpaikkojen säilyttäminen ja uusien työpaikkojen syntyminen luovat kaupunkiin elinvoimaa, verotuloja, houkuttelevat uusia asukkaita ja takaavat arjen palvelut sekä niiden kehittämisen.

Kunnan vireyden ja kehityksen takaajaksi ei riitä pelkästään elinkeinopolitiikka. Lisäksi tarvitaan elinvoimaa ja vireyttä. Se on leipää ja sirkushuveja. Työpaikkojen ja asukkaiden lisäksi tarvitaan myös yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja viihtymistä, ennen muuta elämänuskoa ja tulevaisuuteen suuntautumista. Arjen on oltava sujuvaa vauvasta vaariin sekä muksuista mummoihin.

Järkivihreän talouden edelläkävijä

Maa- ja metsätalous ovat Kiuruveden ja koko maakunnan kivijalka. Jotta nämä pysyvät elinvoimaisina, tarvitaan kestäviä ratkaisuja elinkeinon kilpailukyvyyn ja kannattavuuden ylläpitämiseksi. Maataloudessa esimerkiksi lannan ravinteiden, energiapotentiaalin ja sen sisältämän orgaanisten aineen hyödyntäminen on tärkeä osa kiertotalouden murrosta. Lannan prosessointia ja hyötykäyttöä edistämällä voidaan vähentää maatalouden haitallisia ympäristövaikutuksia, lisätä ruuantuotannon materiaali- ja energiatehokkuutta sekä tuottaa biokaasua liikennepolttoaineeksi, sähköksi ja lämpöenergiaksi. Lisäksi tuuli- ja aurinkoenergia tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia Kiuruvedelle.

Lisäksi eläinten ja luonnon hyvinvoinnista on pidettävä hyvää huolta. Tämä takaa Kiuruveden maa- ja metsätalouden elinvoimaisuuden ja kehittämisen edellytykset nyt ja tulevaisuudessa.

Matkailu, markkinointi ja palvelujen tuotteistaminen / Kiuruvesi – tuotteeksi

Kiuruveden tekeminen on tehtävä näkyväksi kaikilla tasoilla. Teemme Kiuruvetä näkyväksi rohkealla ja erottuvalla viestintä- ja markkinointisuunnitelmalla. Teemme alueellista yhteistyötä ja kokeilemme rohkeasti. Kaikki otetaan mukaan Kiuruvesi – tuotteen ja ilmiön kehittämiseen.

Työpaikat ja työvoima

Nopea toiminta, joustavuus ja helposti lähestyttävä hallinto – tiivis vuoropuhelu kaupungin ja yrittäjien välillä.

Yrittäjyyskasvatus / paikkakunnan ja alueen ammatit sekä yritykset tutuiksi lapsille ja nuorille / opinpolkujen rakentaminen

Oppilaitosyhteistyön kehittäminen / ammattikoulu, ammattikorkeakoulu ja yliopistot

Yritysten sujuvat sukupolvenvaihdokset / omistajanvaihdokset

Perhemyönteisyyden edistäminen teoilla ja päätöksillä, jotka saavat perheet pysymään ja muuttamaan Kiuruvedelle. Lapset ja nuoret ovat tulevaisuutemme.

Houkuttelevat asuinalueet ja tonttitarjonta / kaupunkisuunnittelu 15 min taajama / asumisen vaihtoehdot / Kiurunkulman rooli ja merkitys / siirtolapuutarhat / tyhjien mummonmökkien kartoittaminen ja niiden hyödyntämisen mahdollisuudet

Logistisesta sijainnista kilpailuetu alueen yrityksille ja teollisuudelle. Kehitämme Kiuruveden radan varressa sijaitsevaa teollisuusaluetta

Kiuruvedestä monipaikkaisuuden mallikaupunki, jossa hyödynnetään digitalisaation mahdollisuudet täysimääräisesti.

Palveluiden laajuudella ja laadulla on suuri merkitys, kun houkutellaan uusia yrityksiä ja työntekijöitä kuntaan. Täten palveluiden säilyttäminen ja niiden kehittäminen on keskeisessä osassa, kun kunnan elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta vahvistetaan.

Tietoliikenneverkon ja digitaalisuuden toimivuus / monipaikkaisuus ja etätö

Myönteinen ilmapiiri / yrittäjien ja kaupungin välisen yhteistyön tiivistäminen ja kaupunkilaisten vastuu kaupunkiyhteisöstä

Hankintaosaamisen kehittäminen / yhteistarjousten jättäminen – markkinavuoropuhelun lisääminen

Järkivihreän talouden edelläkävijä

Huomioidaan elinkeinoelämän tarpeet maanhankinnassa ja kaavoituksessa

Teollisuusalueen kehittäminen radan varressa

Aktiivinen tiedottaminen ja viestintä / verkostoituminen / yhteydenpito viljelijöihin ja eri tahoihin

Hankerahoituksen hyödyntäminen ja biokaasuhankkeet

Biokaasun markkinoiden "raivaaminen" – käyttötarpeiden edistäminen (liikenne, maatilat yms.)

Edunvalvonta / mm. tiestön kunto ja infran kehittäminen / ELY-keskus, maakuntaliitto, ministeriö jne.

Uusiutuvan energian mahdollistaminen / vaihtoehtoiset energiaratkaisut

Järkivihreät hankinnat läheltä / elinvoima ja hiilijalanjäljen pienentäminen

Rakennamme Hingunniemestä eläinten hyvinvoinnin keskuksen / hankerahoituksen täysimääräinen hyödyntäminen

Ylä-Savon ilmasto-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Matkailu, markkinointi ja palvelujen tuotteistaminen / Kiuruvesi – tuotteeksi

Kiuruvesi – Ylä-Savon vetovoimainen kaupankeskus / brändäys, viihtyvyyden lisääminen, kehittämishanke kaupunkikeskustan elävöittämiseksi. Yrittäjien ja yhdistysten aktivointi.

Itsenäiset paikalliset mediat (Kiuruvesi-lehti ja Radio Sandels) vahvuus ja tiivis yhteistyö alueen sekä valtakunnan medioiden kanssa

Maailman suurin lato – tapahtuma-areena. Mahdollistaa Iskelmäviikkojen ja uusien tapahtumakonseptien tekemisen (maaseutuareena jne.). Kiuruvedellä on helppo järjestää isoja tapahtumia.

Kiuruvesi ei ole ohiajo kaupunki, vaan tänne kannattaa pysähtyä. Infotaulut ja opasteet jne.

Aamulypsy-Areenan hyödyntäminen

”Suomen villein kunta” – tittelin hyödyntäminen

VisitKiuruvesi sivuston kehittäminen ja mainosvideot

Ympärivuotinen tapahtumatuoanto, vuosikalenteri

Lähimatkailun edistäminen, kauppamatkat Kiuruvedelle

Lähiiruoka / ruokatorit jne.

Muuta maalle – kampanjan kehittäminen

Ulkoliikuntapaikat (luonnossa liikkuminen, melonta- ja kanoottiretket, pyöräily jne.)